

Abstrakt

Předkládaná práce se zabývá malířem Josefem Navrátilem (1798–1865) a jeho sociálními rolemi v období *biedermeieru*. Jejím cílem není klasické monografické zpracování a hodnocení života a díla umělce, ale samostatně fungující (případové) studie, které poukážou především na Navrátilovu roli ve společnosti a jeho umělecký a profesní status. Zvláštní zájem je proto věnován Navrátilovým objednavatelům, kulturnímu zázemí, v němž se pohyboval, konexím, společenskému angažmá, aktivitám ve spolcích a fenoménům doby jako například tzv. *Zimmerreise* či stolním společností. Důraz je ale kladen také na jeho neobyčejnou profesní variabilitu, která byla právě pro epochu *biedermeieru* tolik typická. V tomto ohledu nesmí být opomenuta ani Navrátilova oficiální profese – malířství pokojů/dekoratérství, které uplatňoval se svou renomovanou malířskou dílnou na celé řadě pražských i mimopražských objektů v okruhu zadavatelů rozličných sociálních vrstev (císařský dvůr, církve, měšťané, velkostatkáři). Zakázky tohoto druhu odrážejí nejen Navrátilovu neobyčejnou kompetenci v oboru, řemeslnou zdatnost, nepochybně podmíněnou restaurátorskou praxí, ale i velkou míru umělecké, nanejmeně malířské svobody, pro níž byl oceněn až o mnoho generací později.

Klíčová slova: Josef Navrátil – *biedermeier* – pokojová malba 19.století – *Zimmerreise* – stolní společnost